

GALIMBERTI SÁNDOR (1883–1915)

Almák, Párizs | Apples, Paris, 1911

Olaj, vászon | Oil on canvas, 39 x 46 cm

Jelezve jobbra fent | Signed above right: Galimberti

Hátoldalon autográf felirat | Autograph inscription on the reverse: Galimberti Paris 97 Rue de Rennes

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

- || Kellner Adolf, majd
- || Adler Sándor és Kellner Margit gyűjteményéből

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- || Nagybányai Jubiláris Képkiallítás, Nagybánya, 1912. augusztus 1-31. (kat.: 6. *Almák*)
- || Galimberti Sándor és G.-né Dénes Valéria kiállítása, Budapest, Nemzeti Szalon, 1914. február (kat.: 16. *Almák*)

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

- || Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904-1914, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2006. március 21. – július 30., 182.o. (kat.: 130.)
- || Best of Mű-Terem. Válogatás az elmúlt 10 év kiemelkedő alkotásaiból, Budapest, Virág Judit Galéria, 2007. április 14-28. (kat.: 111.o.)

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

- || Galimberti Sándor és G.-né Dénes Valéria kiállítása, Kaposvár, Turul Szálló díszterme, 1914. március (katalógus nélkül)

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:

- || Bizományi Áruház Vállalat 54. Képaució, Budapest, 1981. május 19-20. (kat.: 79.)

Kezdő ár | Starting price: 44 000 000 / 110 000 EUR

Becsérték: 60 000 000 – 80 000 000 Ft

Estimate: 150 000 – 200 000 EUR

1. Galimberti Sándor és G. Dénes Valéria egyetlen fennmaradt fényképe
Művészet, 14. évfolyam, 1915

4. Ilya Mashkov: Csendélet szilvával, 1910-es évek eleje

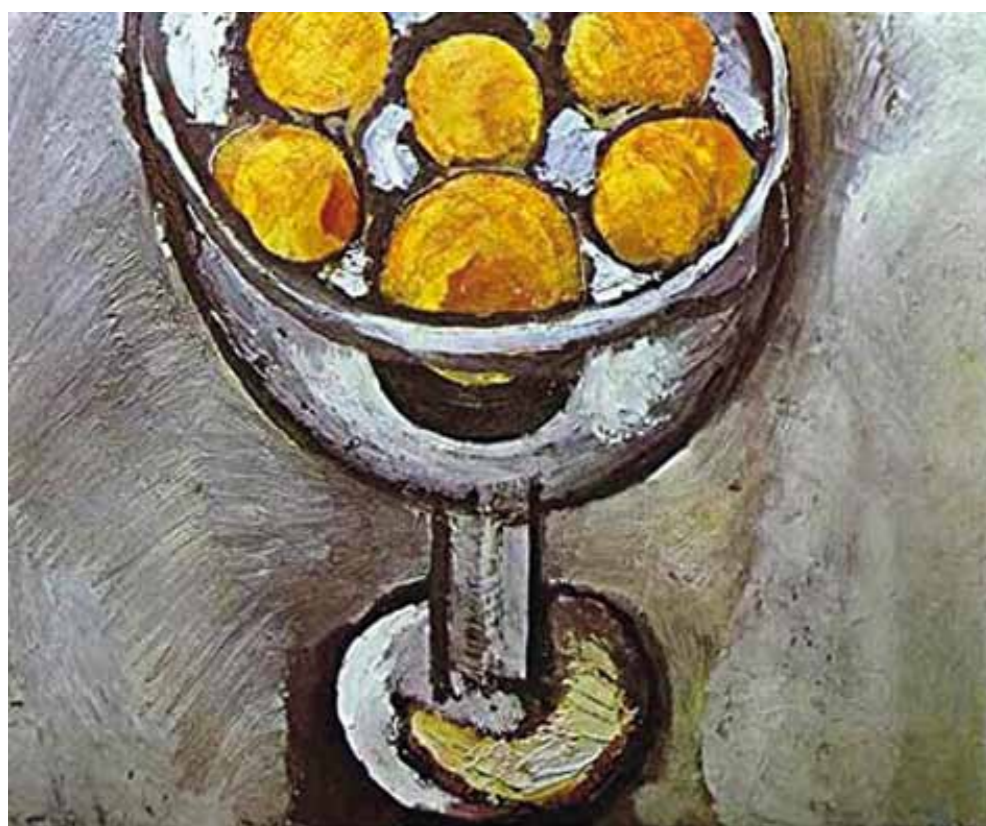

5. Marsden Hartley: Csendélet gyümölcsökkel, 1928 Phoenix Art Museum, Arizona, USA

6. Maurice de Vlaminck: Csendélet körtékkel, 1928 körül magántulajdon

Az *Almák* azon ritka magyar műalkotások sorába tartozik, mely nemcsak naprakészen, de valódi kvalitásokat is felmutatva kapcsolódott a korabeli francia festészet főáramához, ezen belül pedig a huszadik századi európai képzőművészet egyik legnagyobb hatású mestere, Henri Matisse festészetéhez.

2. Henri Matisse: Narancsok talpas vázában, 1916 magántulajdon

3. Galimberti Sándor: Virág- és gyümölcsccsendélet, 1911 magántulajdon

Galimberti Sándor a korai magyar modernizmus egyik legmeghatározóbb alakjaként ismert. Lenyűgöző az a naprakészség, ahogy feleségével, Dénes Valériával közösen kapcsolódott a századforduló első évtizedének francia festői forradalmához. Mindketten kimagasló tehetségű művészek voltak, akiknek fiatalon megszakadt életműve teljesen egységes és ingadozások nélkül kiváló minőségű. Galimberti Nagybányán ismerkedett meg a művészettel és a szerelemmel is. 1903-tól dolgozott a nagybányai művésztelepen, ahová 1915-ben bekövetkezett haláláig szinte minden nyáron visszatért. Itt ismerkedett meg 1907-ben Dénes Valériával is, hogy azután Párizsban együtt szerepeljenek műveikkel a híres Független Szalonja és az Őszi Szalon tárlatain. Mivel Dénes Valéria 1910 és 1912 között Henri Matisse tanítványa volt, így Galimberti elsőkézből értesült a francia Vadak legújabb vívmányairól. Ugyanakkor magyar művészbarátok révén pedig a kubisták kísérleteiről jutottak naprakész információkhoz. Párizsban született műveikkel itthon először 1913 decemberében mutatkoztak be, Mikola András nagybányai műtermében. Galimberti a következőket írta édesanyjának első, nyilvános hazai kiállításukkal kapcsolatban: „Próbaképpen itt pár festőnek megmutattuk képeinket, de ezek a festők csak bámultak. Mi furcsa van a mi képeinken, én nem értem?” Ezt követte 1914 februárjában a budapesti

Nemzeti Szalonban rendezett gyűjteményes tárlatuk, de a kubista és fauve stílusjegyeket egyéni módon ötvöző műveik nem arattak osztatlan sikert. A magyar művészvilág egyszerűen éretlen volt még ezeknek a remekműveknek a befogadására.

Galimberti most aukcióra kerülő csendélete legnagyobb valószínűséggel 1911-ben született Párizsban, a házaspár akkori lakhelyeként szolgáló Rue de Rennes 97. szám alatt. Az *Almák* címen kiállított – bár talán körtéket is ábrázoló mű – nem sokkal később már ugyanannak a Kellner Adolfnak a gyűjteményében volt, aki az *Agave* című párdarabját is birtokolta. Nincs információ, hogyan jutott a csendéletekhez, de az 1912-es nagybányai jubiláris képkimutatóon, majd az 1914-es budapesti tárlaton is szerepelt mindkét mű az ő tulajdonából került bemutatásra.

A gyűjtőről, mint a budapesti Japán Kávéház ügynevezett művészszalonjának egyik törzstagjáról Herman Lipót festőművész emlékezett meg *A művészasztal* című remek anekdota gyűjteményében: „Kellner Adolf bácsi egyszerű, kedves ember, fakitermelő, talán földbirtokos vagy bérlő (pontos adatokat nem igen tudtunk barátaink foglalkozásáról). Igazi lelkes mecénása mindnyájunknak. Sok szép képet vásárolt, volt egy elég jó Munkácsyja, Grünwald »Fehér szobák«-ja, Ferenczyje, Fényese, Mannheimerje, talán Szinyei is. Jóban volt Nemes Marcell-lel.

Gyakran adott neki kölcsön pénzt is bevásárlásaira. Egyszer vállalta Iványi-Grünwald zilált anyagi viszonyainak a rendbehozását is, előteremtette vagy tizenötezer koronát, de sok vesződséggel tudta csak visszakapni a pénzt.” Kellner tehát jelentős modern képgyűjteménnyel rendelkezett, mely halála után lánya, Kellner Margit és annak férje, Adler Sándor sebész főorvos tulajdonába került. A festmény sok évtizednyi lappangást követően, 1981-ben bukkant fel a műkereskedelemben.

A most aukcióra kerülő *Almák* Galimberti egyik leggyönyörűbb és nem melleleg legszerethetőbb alkotása. E szubjektív szempontok mellett, a kép művészettörténeti jelentősége nem csupán a korai magyar modernizmus perspektívájából érzékelhető, de különös nemzetközi fénytörésbe helyezi az a tény, hogy egyik legközelebbi párhuzama, Henri Matisse cirka öt évvel később (!) festett *Narancsok talpas táliban* (1916, mgt.) című képe. Galimberti merész felülnézeti perspektívában ábrázolt csendéleti kompozíciója, a fauve és a kubista eredmények ötvözésének szándékával született. Az *Almák* azon ritka magyar műalkotások sorába tartozik, mely nemcsak naprakészen, de valódi kvalitásokat is felmutatva kapcsolódott a korabeli francia festészet főáramához, ezen belül pedig a huszadik századi európai képzőművészet egyik legnagyobb hatású mestere, Henri Matisse festészetéhez.

RUM ATTILA